

הגנה על אזרחים

מה-15 עד ה-21 בספטמבר 2010

התפתחויות אחרונות:

- ה-22 בספטמבר: פלסטיני נהרג ופלסטיני נוסף נפצע אנושות בעימותים שפרצו בשכונת סילואן שבירושלים המזרחית בין תושבים פלסטינים לבין שומרים מטעם חברת אבטחה פרטית, המועסקים על ידי משרד השיכון הישראלי כדי להגן על המתנחלים החיים בשכונה פלסטינית זו. בעימותים נוספים בין פלסטינים לבין כוחות ביטחון ישראליים, שפרצו בעקבות תקרית זו בחלקים שונים של ירושלים המזרחית, נפצעו 28 פלסטינים. המצב בכל רחבי העיר נותר מתוח ביותר.

הגדה המערבית

חמוש אחד נהרג ו-12 אזרחים נפצעו על ידי כוחות ישראליים

בתקריות שונות ברחבי הגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית, הרגו השבוע כוחות ישראליים חמוש פלסטיני אחד ופצעו 12 אזרחים פלסטיניים, ביניהם שלושה ילדים. מאז תחילת 2010 נהרגו בגדה המערבית תשעה פלסטינים ושני חיילים בהקשר של תקריות אלימות שבהן היו מעורבים כוחות ישראליים, לעומת 16 פצועים ושני הרוגים בתקופה המקבילה בשנת 2009. כמו כן, מאז תחילת השנה נפצעו בהקשר זה 821 פלסטינים ו-133 חיילים ישראליים, לעומת 633 ו-23 בהתאמה בתקופה המקבילה בשנת 2009. במהלך פשיטה לילית שנערכה ב-17 בספטמבר במחנה הפליטים נור שאמס (נפת טול כרם), הרגו כוחות ישראליים חמוש פלסטיני בן 38 שהיה חבר בחמאס. לדברי דובר צה"ל, כפי שצוטטו באמצעי התקשורת הישראליים, פתחו החיילים באש בעת שהאיש "רץ בצורה חשודה לעבר כוחות [צה"ל] וסירב לציית לבקשת החיילים לעצור". חקירה שביצע המרכז הפלסטיני לזכויות אדם העלתה כי הפלסטיני נהרג בעת שישן בביתו. במהלך מבצע זה נעצרו כ-16 פלסטינים נוספים.

שבעה ממקרי הפגיעה של פלסטינים השבוע קרו במהלך עימותים בין פלסטינים לכוחות ישראליים בכפר אל עיסווייה שבירושלים המזרחית. העימותים התרחשו אחרי שביום כיפור (ה-18 בספטמבר) סגרו כוחות ישראליים את הכניסה לכפר בגושי בטון. חמישה פלסטינים אחרים, ביניהם שני ילדים, ושני פעילים, ישראלי וזר, נפצעו במהלך ההפגנות השבועיות נגד בניית הגדר בכפר בלעין (נפת רמאללה); ונגד מניעת גישה של פלסטינים לאדמות חקלאיות ליד התנחלות כרמי צור (נפת חברון). כמו כן השבוע, כוחות ישראליים תקפו פיסית ילדה בת 13 במחסום של הגדר בנפת רמאללה, כשמנעו משלוש ילדות גישה בדרכן מבית הספר אל ביתן.

תקריות במעורבות מתנחלים

השבוע תיעד המשרד לתיאום עניינים הומניטריים (OCHA) שש תקריות במעורבות מתנחלים שהביאו לפציעת פלסטינים (אחת) או לנזק לרכוש פלסטיני (חמש). בסך הכול התרחשו ב-2010 199 תקריות שהביאו לפציעת פלסטינים או הסבו נזק לרכוש פלסטיני, לעומת 105 תקריות שעליהן דווח באותה תקופה בשנה הקודמת.

במהלך עימות בין התושבים הפלסטיניים של הכפר בורין (נפת שכם) לבין מתנחלים מהתנחלות יצהר הסמוכה, נפצעו שני פלסטינים, ולדברי אמצעי התקשורת הישראליים, מתנחל אחד. עימותים נפרדים בין מתנחלים לפלסטינים באזור של העיר חברון שבשליטה ישראלית (H2) הסתיימו בלא פצועים. בשתי תקריות שבהן נגרם נזק לרכוש, שרפו מתנחלים 50 עצי זית השייכים לכפר כפר קדום (נפת קלקיליה); כן עקרו מתנחלים יותר מ-180 גפנים בגרות ושתילי גפן באזור אל בוויירה (נפת חברון) ואל ח'ד'ר (נפת בית לחם). בנוסף, תושבי הכפר עסירה אל-קיבליה (נפת שכם) דיווחו על כך שמתנחלים שרפו עשרות אלומות חציר.

התחדשו ההריסות בשטח C ובירושלים המזרחית

אחרי הפוגה שנמשכה יותר משלושים יום, רשם השבוע המשרד לתיאום עניינים הומניטריים את הריסתם של שמונה מבנים בירושלים המזרחית ובשטח C של הגדה המערבית.

בירושלים המזרחית הורסו הרשויות הישראליות שבעה מבנים בבעלות פלסטינית בשכונת א-טור, בשל היעדר היתרי בנייה, צעד שהשפיע על שבע משפחות פלסטיניות. המבנים כללו שני צריפים למגורי בעלי-חיים, מבנה בטון אחד ששימש לאחסון ולול יונים, קיר אבן ושני צריפים ריקים ששימשו למגורי בעלי-חיים. במהלך ההריסה ביצעו דחפורים ישראליים יישור אדמות, עקרו 15 עצים מסוגים שונים והרסו שלושה מיכלי מים וכמה טונות של מספוא לבעלי-חיים. לפחות אחד מבעלי המבנים קיבל לפני חודש הודעה מוקדמת מעיריית ירושלים, שבה נקבע כי הוא מחזיק בבעלי-חיים באופן "לא חוקי". ב-2010 הורסו הרשויות הישראליות 31 מבנים בבעלות פלסטינית בירושלים המזרחית, חמישה מהם בתים, והביאו לעקירתם בכפייה של 25 בני אדם; שישה מבנים נוספים נהרסו על ידי בעליהם, הריסות שהביאו לעקירתם בכפייה של 22 בני אדם.

בשטח C של הגדה המערבית הורסה רשות הטבע והגנים הישראלית צריף גדול בקהילה הבודאית אום אל אובור שבבקעת הירדן. המבנה היה ממוקם על דונם של אדמה ושימש להחזקתם של מאות פרות וכבשים. ההריסה השפיעה על מחייתה של הקהילה כולה, הכוללת 11 בתי אב (60 בני אדם, ביניהם 34 ילדים). לדברי נציג של הקהילה, עובדי רשות הטבע הישראליים שרפו 30 מטענים של דשן אורגני והחרימו מוטות מתכת (ששוויים מוערך בכ-190,000 ₪). שלושה ימים לפני ההריסה קיבלה הקהילה צו גירוש מרשות הטבע והגנים, בנימוק שהם שוהים ב"שמורת טבע". מאז תחילת 2010 נהרסו בשטח C 248 מבנים בבעלות פלסטינית, בצעדים שהביאו לעקירתם בכפייה של 293 בני אדם. באותה תקופה בשנת 2009, לעומת זאת, נהרסו 186 מבנים ו-319 בני אדם נעקרו בכפייה.

באותו הקשר, הרשויות הישראליות חילקו צווי הפסקת עבודה נגד 35 מבנים בארבע קהילות בשטח C, בנפות סלפית, קלקיליה וחברון, הציבו בכך 90 בני אדם בסכנת עקירה בכפייה וסיכנו את מחייתם של עשרות אחרים. בנפת חברון הוצא צו הריסה נגד באר חקלאית בבעלותן של שתי משפחות. כמו כן הוצא צו גירוש נגד פלסטינים ששיקמו 44 דונמים של אדמו באזור פרע (נפת חברון), בנימוק שהאדמה הינה "אדמת מדינה".

בתי ספר שאינם עומדים בתקן בשטח C

על פי דף נתונים שפרסמו במשותף קרן החירום הבינלאומית לילדים של האו"ם (יוניצף) ומשרד החינוך והחינוך הגבוה ברשות הפלסטינית, נמצא כי לפחות 24 מסך 135 בתי ספר פלסטיניים ברשות הפלסטינית (רש"ף), המשרתים 10,000 תלמידים מקהילות חלשות בשטח C, אינם עומדים בתקן ושוכנים במרחבים לא בטיחותיים, ביניהם אוהלים, קרוואנים, מבני בטון בסיסיים וצריפי פח. המבנים אינם עומדים אפילו בתקני בטיחות והיגיינה בסיסיים, כמעט שאינם מספקים הגנה מחום הקיץ או מן הקור בחורף, וזקוקים בדחיפות לסיוע הומניטרי. בנוסף, לפחות ב-42 מבין 135 בתי ספר ממשלתיים קיימים מתקני מים ותברואה עלובים ולא מספיקים. שנת הלימודים החלה ב-15 בספטמבר, וב-147 בתי הספר של הממשלה וסוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם בשטח C לומדים 38,000 תלמידים בכיתות א' עד י"ב. כל בנייה או הרחבה מצריכות היתר מן המנהל האזרחי הישראלי (מנהא"ז), שקשה עד קשה ביותר להשיגו.

סגר כללי הוטל ליומיים

הרשויות הישראליות הטילו על הגדה המערבית סגר כללי בן יומיים (ה-17 וה-18 בספטמבר) בשל יום הכיפורים. כל הפלסטינים בעלי תעודות זהות של הגדה המערבית, לרבות בעלי היתרים תקפים, ולהוציא סגל של ארגונים בינלאומיים, סגל רפואי ומורים, לא הורשו להיכנס לישראל ולירושלים המזרחית ביומיים הללו.

רצועת עזה

הסלמה מביאה להרוג ולארבעה פצועים פלסטיניים

במהלך תקופת הדיווח הרגו כוחות ישראליים אזרח פלסטיני אחד ופצעו ארבעה אחרים. ב-2010 נהרגו בהקשר של הסכסוך הישראלי-פלסטיני ברצועת עזה ובדרום ישראל 47 פלסטינים (ביניהם 20 אזרחים), שלושה חיילים ישראליים ונתין זר אחד. 191 פלסטינים נוספים (ביניהם 166 אזרחים) ושמונה חיילים ישראליים נפצעו.

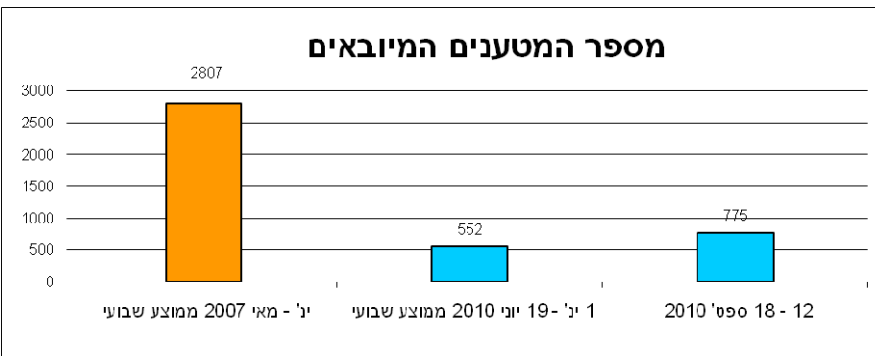
בעקבות עלייה בירי של טילים ופגזי מרגמה בידי פלגים פלסטיניים לעבר דרום ישראל, ביצע חיל האוויר הישראלי מספר תקיפות אוויריות בתוך עזה. כתוצאה מאחת התקיפות, נגד מנהרות העוברות מתחת לגבול עזה עם מצרי, נהרג פלסטיני אחד שעבד במנהרות ושלושה אחרים נפצעו. שלושה-עשר (13) בני אדם אחרים נפצעו גם הם השבוע בעקבות התמוטטות מנהרות. תקיפות אוויריות אחרות התמקדו בבסיס צבאי באזור רפיח ובמפעל לייצור צינורות מים באזור חאן יונס; המפעל ניזוק קשות. לא דווח על נפגעים או על נזק לרכוש בשל מתקפות פלסטיניות.

פלסטיני נוסף נפצע במהלך תקופת הדיווח, כשכוחות ישראליים פתחו ביריות "אזהרה" לעבר בני אדם שאספו גרוטאות מתכת ליד הגדר המפרידה בין ישראל לרצועת עזה, באזור בית לאהיא. בשנת 2010 נפצעו בנסיבות דומות 38 פלסטינים. כמו כן, בשש הזדמנויות נפרדות ביצעו כוחות ישראליים חדירות למרחק כמה מאות מטרים אל תוך רצועת עזה, ונסוגו לאחר שיישרו אדמות. מאז שלהי 2008 נמנעה מפלסטינים, לחלוטין או באופן חלקי, הגישה לאדמות הנמצאות במרחק של עד 1,500 מטרים מן הגדר, והמהוות 17 אחוזים משטח עזה. הגישה לשטחים ימיים המצויים במרחק העולה על שלושה מילים ימיים מן החוף חסומה אף היא. השבוע, בשלוש תקריות נפרדות, פתח חיל הים הישראלי ביריות "אזהרה" על סירות דיג פלסטיניות, ואילץ אותן לחזור לחוף.

המעברים בעזה: השפעתן של ההקלות שיושמו לאחרונה נותרת מוגבלת

בעוד שמאז שלהי יוני 2010 ניכר גידול משמעותי בנפח היבוא אל תוך רצועת עזה, כניסתם של חומרי הבניין הדרושים לטיפול בצרכים העצומים של האוכלוסייה בתחומי הדיור והתשתית נותרה אסורה כמעט לחלוטין. יתרה מכך, חרף כמה סימנים לחידוש הפעילות במגזר הפרטי, לא צפויה צמיחה בת קיימא במגזר זה, בשל האיסור המתמשך על יצוא והקשיים ביבוא של מיכון וציוד.

במהלך התקופה שאותה מכסה הדיווח (ה-12 עד ה-18 בספטמבר) ניכרה ירידה קלה ביבוא אל עזה לעומת השבוע הקודם (775 לעומת 807 מטענים), עקב פתיחתם המצומצמת של המעברים (ארבעה מתוך חמישה ימים) בשל יום הכיפורים. המספר הכולל של מטענים שנכנסו לעזה השבוע מייצג רק 28 אחוזים מממוצע המטענים השבועי שנכנסו לעזה בחמשת החודשים הראשונים של 2007 (2,807), לפני הטלת

המצור, אבל הוא גבוה ב-40 אחוזים ממספר המטענים השבועי הממוצע שנכנס לעזה בשנת 2010, לפני ההקלות. פריטים חדשים שנכנסו השבוע כללו סוגים שונים של מיכון תעשייתי, כלי רכב וחלפים ואבזרים למכונות, שנכנסו זו הפעם הראשונה מאז יוני 2007.

אלפי תלמידים בעזה מושפעים ממחסור בכיתות לימוד

עם פתיחת שנת הלימודים 2010-2011 בעזה (ב-14 בספטמבר), אלפי תלמידים עדיין מושפעים ממחסור משמעותי בכיתות לימוד, הנובע בעיקר ממחסור בחומרי הבניין הדרושים לבניית מתקני חינוך נוספים. סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם, המפעילה ברצועת עזה יותר מ-230 בתי ספר (כמעט 36 אחוזים מסך בתי הספר) מדווחת בשל המחסור החרף בכיתות לימוד, כ-40,000 ילדים ברצועת עזה לא יכלו להירשם לבתי הספר שלה. הסוכנות מעריכה כי 100 בתי ספר חדשים דרושים כדי לתת מענה למספרים הגדלים והולכים של תלמידים; מאז תחילת המצור הישראלי על רצועת עזה, ב-2007, לא נבנה ברצועה אף בית ספר חדש. התלמידים המושפעים מן המחסור מועברים לבתי ספר ממשלתיים ולבתי ספר פרטיים, הסובלים גם הם מצפיפות יתר, בדומה לבתי הספר של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם. כ-80 אחוזים מהם פועלים במשמרות כפולות, וכך גם כ-90 אחוזים מבתי הספר של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם (דף נתונים משותף של יוניצ'ף ומשרד החינוך והחינוך הגבוה הפלסטיני). כתוצאה מהלימודים במשמרות כפולות, נאלצים בתי הספר לצמצם את שעות העבודה בעד 30 אחוזים ולבטל פעילויות שמחוץ לתוכנית הלימודים, צעדים המשפיעים על איכות החינוך.

הפסקות החשמל היזומות ברחבי עזה נותרות בעינן: נמשכות 4-6 שעות ביום

השבוע ניכרה ירידה קלה ביבוא הדלק התעשייתי, בהשוואה לשבוע הקודם (1.98 לעומת 2.1 מיליוני ליטרים). מעריכים כי כמות הדלק שיובאה השבוע מהווה כמחצית מן הכמות השבועית הדרושה להפעלתה של תחנת הכוח של עזה במלוא תפוקתה (80 מגה-ואט). כתוצאה מכך ממשיכה מרבית אוכלוסיית עזה להתמודד עם הפסקות חשמל יזומות הנמשכות 4-6 שעות ביום, שיפור יחסי לעומת הפסקות חשמל יומיות שנמשכו 8-12 שעות בממוצע, שהיו שכיחות עד לאוגוסט 2010. הפסקות החשמל משפיעות על חיי היומיום בכל רחבי רצועת עזה, לרבות מתן שירותים חיוניים, ביניהם אספקת מים, טיפול ופינוי שפכים ותפקודם של שירותי הבריאות, המשפיע לפיכך על הטיפול הרפואי.

הנוסח המלא והמחייב הוא הדוח בשפה האנגלית, לקריאתו פנו לאתר OCHA:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_2010_09_24_english.pdf